

סילבוס - תוכנית הוראה לקורס
שם הקורס: איפה מרכז העולם?
עיונים בעבודתו של יואל הופמן

שם המרצה: פרופ' רחל אלבק-גדרון

שם המחלקה: ספרות עם ישראל

מספר הקורס: 13-2631-01

שם הקורס באנגלית:

Where is the Center of the World?
Studies of Yoel Hoffman's Works

סוג הקורס: הרצאה

היקף נ"ז: 2

שנת לימודים: תשפ"ה

סמסטר: א

יום ושעה: שני 16:00

שעת קבלה: גמיש, עפ"י תיאום מראש.

מייל מרצה: albeckgidron@gmail.com

קישור לאתר למדה: [/https://lemida.biu.ac.il](https://lemida.biu.ac.il)

תיאור הקורס ומטרות למידה

תקציר הקורס

הקורס יציג את עבודתו של הסופר הישראלי יואל הופמן, הכותב על הגבול שבין פרגמנטיים הגותיים, פרוזה ושירה מבחינה סוגתית, בין פילוסופיה לבין סיפורת מבחינה דיסציפלינארית, בין השפעות מערביות להשפעות של מזרח-אסיה מבחינה פרדיגמטית-תרבותית, בין כתיבה מודרניסטית לפוסט מודרניסטית מבחינה כרונוגרפית וסגנונית, ובין כתיבה ביוגרפית לכתיבה בדיונית מבחינה תמאטית. הקורס יבחן כל אחת מדיכוטומיות אלה, יעמיד בחינות השוואתיות לכתיבה ישראלית בת הזמן, ויעמיד הגדרות ואפיונים כלליים של היצירה על רקע הכתיבה העכשווית ועל רקע ההווה הסוציו-תרבותי בטקסטואליות העברית. בקורס ייקראו טקסטים מעבודותיו השונות של הופמן, על פי ציר ההתפתחות של היוצר.

מטרות/תוצרי הלמידה:

א. ידע

1. הלומדים יתארו: טקסטים מעבודותיו השונות של הופמן, על פי ציר ההתפתחות של היוצר.
2. הלומדים יגדירו: אפיונים כלליים של היצירה על רקע הכתיבה העכשווית ועל רקע ההווה הסוציו-תרבותי בטקסטואליות העברית.
3. הלומדים יכתבו: בחינות השוואתיות לכתיבה ישראלית בת הזמן, תוך התייחסות לדיכוטומיות שהקורס מעמיד (מתוך מגוון הבחינות: ההגותית, הסוגתית, הדיסציפלינארית, הפרדיגמטית-תרבותית, הסגנונית והתמאטית).

ב. מיומנויות

1. הלומדים ינתחו: את יצירותיו השונות של יואל הופמן לאורך תקופת התפתחותו, באופן רב-הקשרי ובאמצעות הכלים שהועמדו במבואות.
2. הלומדים יעריכו: כלים ז'אנריים, לקסיקאליים, תיאורטיים, תקופתיים ופואטיים לעיון ביצירות ספרות.

למידה פעילה - תכנון מהלך השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	למידה פעילה	קריאה/ צפיה נדרשת	הערכה תהליכית/מעצבת (להרחבה)
1	הצגה ראשונית של היוצר ושל הסוגיות שיילמדו בקורס. קריאה של טקסט מתוך "קוריקולום ויטאה".			
2	שיעורים 2-4: מבוא לסדרת עבודותיו של יואל הופמן: הערות היסטוריוגרפיות וסוציו-פואטיות על הכתיבה הישראלית והמציאות בישראל של שנות השמונים והתשעים: אתגרים והלוך רוח קולקטיבי, גלובאליות וישראל, דור הביט מול ניו אייג' לעניין מחשבת אסיה, הגירה ולידות, מודרניזם ופוסט מודרניזם.			
3	ראו פירוט בשיעור 2 לעיל			
4	ראו פירוט בשיעור 2 לעיל			
5	שיעורים 5-7: סוגיות ז'אנריות וסגנוניות: נטייה למיזוגים ז'אנריים בין שירה, פרזה, טיעון מטה-לשוני, סיפור זן, שיר הייקו, פרגמנטים פילוסופיים, אמנות ויזואלית, טיפוגרפיה וצילום.			
6	ראו פירוט בשיעור 5 לעיל			
7	ראו פירוט בשיעור 5 לעיל			
8	שיעורים 8-9: ג'ויס, אנדרה ברטון: סוריאליזם וזרם התודעה כנקודת מוצא פואטית. טקסט: "ברנהרט"			
9	ראו פירוט בשיעור 8 לעיל			
10	תבניות של ספרות נון-סנס מערבית (יידונו: לואיס קרול, אדוארד ליר, ז'יל דלז על הלוגיקה של נון סנס). טקסט: "מצבי רוח"			
11	שיעורים 11-12: איפה מרכז העולם: שיח בין תרבותי וללא מרכז עם המזרח הרחוק: פילוסופיה בודהיסטית, שירי הייקו וסיפורי זן ככוח משיכה וכתפיסת עולם פואטית. נון-סנס כמתודה דידיקטית בודהיסטית. טקסט: עבודות מוקדמות של היוצר: תרגום לקנון הסיני, היפני וההודי, ומבואות נדפסים			
12	ראו פירוט בשיעור 11 לעיל			

			13	סוגיות לשוניות ומטה לשוניות כתימה וכסגנון טקסט: "הלב הוא קטמנדו", "מה שלומך דולורס".
			14	נשיות וגבריות, הורות, ומשפחתיות: טקסט: "ברנהרט", "כריסטוס של דגים", "מה שלומך דולורס",
			15	סוגיות פילוסופיות ופסאודו-פילוסופיות: זן בודהיזם ופילוסופיה קונטיננטאלית בעבודותיו של הופמן - טקסט: "ברנהרט", "מה שלומך דולורס" (ראה הערה לעיל), "הלב הוא קטמנדו".

- ייתכנו שינויים בסילבוס בהתאם לקצב ההתקדמות ואפקטיביות הלמידה

ציון סופי: עובר / לא עובר

מסקל בציון הסופי	תיאור התוצר
10% מהציון הסופי	השתתפות פעילה
40% מהציון הסופי	העברת רפרט
50% מהציון הסופי	הגשת עבודת גמר

דרישות הקורס:

- נוכחות 85%
- העברת רפרט, כתנאי להגשת עבודת גמר.
- קריאת הטקסטים הנדרשים לקורס.

דרישות קדם: אין

שם הקורס	מס' הקורס

ספרי הלימוד (textbooks) וספרי עזר נוספים:

א. רשימת כתבים של יואל הופמן:

1. **קולות האדמה, קטעים נבחרים מכתביו של החכם הסיני צ'ואנג-טסה**, תרגום מסינית עם הערות ופירושים יואל הופמן, מסדה, גבעתיים רמת גן, 1977. מוטו: הנה אשמיע לך מילים מטורפות / אתה הקשב להם הקשבה מטורפת (צ'ואנג טסה).
2. **לאן נעלמו הקולות? סיפורי זן ושירי הייקו**, תרגום מסינית ויפנית עם מבוא ופירושים יואל הופמן, מסדה, 1980.
3. **אומרי שיר על סף מוות, מבחר שירים יפניים ומסת מבוא**, מסדה, גבעתיים, 1985.
4. **בפברואר כדאי לקנות פילים**, מסדה, גבעתיים, 1988.
5. **ספר יוסף (סיפורים קצרים)**, כתר, מסדה, ירושלים, 1988.
6. **ברנהרט**, כתר, ירושלים, 1989.
7. **כריסטוס של דגים, מקסוול, מקמילן**, כתר, ירושלים, 1988/.
8. **גוטפֶרֶשֶה**, כתר, ירושלים, 1993.
9. **מה שלומך דולורס**, כתר, ירושלים, 1995.
10. **הלב הוא קטמנדו**, כתר, ירושלים, 2000.
11. **השונרא והשמטרלינג**, כתר, ירושלים, 2001. (נתפרסם לראשונה בצפון ו').
12. **אפרים**, כתר, ירושלים 2003.
13. **Curriculum Vitae**, כתר, ירושלים, 2007.
14. **ספר הזן של ג'ושו**, (תרגום, מבוא והערות), בבל, תל-אביב, 2007.

ב. על היוצר:

1. ארן, דוד, 'ממד העין השלישית', על המשמר, 20.12.91.
2. אלבק-גדרון, **השלישי האפשרי: מחקר מונוגרפי על עבודתו של יואל הופמן**, דביר, הקשרים, 2016.
3. גור, בתיה, 'על בדידותו של האדם ממין נקבה', הארץ, 17.11.95.
4. חזן-רוקם, גלית, 'כריסטוס? של דגים?', דבר, 12.7.91; 'הוא שט ומבשל. אז מה?', אפס, שתיים, גיליון 3, 1995.

ג. תיאוריה: מודרניזם, פוסט מודרניזם:

5. Edel L., *The Modern Psychological Novel*, Peter Smith, Gloucester, Mass. 1972.
6. Humphry R., *Stream of Consciousness in the Modern Novel*, University of California Press, London, 1954.
7. *Modernism – 1890-1930*, ed. M. Bradbury & J.McFarlane, Penguin Books, N.Y. 1965.
8. *Modernism/Postmodernism*, ed & Introduction: Peter Brooker, Langman, London & N.Y. 1992.

ד. השפעות מספרות זן:

9. Conze E., *Buddhism – Its Essence and Development*, Munshiram Manoharlal Publishers Pvt. Ltd. N.D. 2001.
10. *Shuichi Kato, A History of Japanese Literature*, trans. David Chibbett, Kodansha International LTD, Tokyo, N.Y. 1979.

חומר מחייב למבחנים: עבודה סמינריונית בלבד